

Plača vsak letnik
in vsa s polnima
let in v Mariboru
s polnima let in
in vsa leta 4-
in pol leta 2-
in leti leta 1-

Maribor na polnima
opracitih v letniku
sv. Cirila, karolice
tlačila leta 4. Leti se
polnima do odprave.

Plačati leti do
opracitih leti do
let in leti po
tlačila letnik.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Plačati leti do
in v letniku in
opracitih leti do
tlačila leta po 10-4.

Plačati se ne
plača, neplačati leti
se ne sprejemajo.

Plačati se plača
od navadne vrednosti,
in se navadne vrednosti,
po 10 h, dvakrat 20 h,
trikrat 30 h.

Plačati se sprejemajo
do medse opredeljen.

Štev. 2.

V Mariboru, dne 8. januarja 1903.

Tečaj XXXVII.

Celjska slovenska gimnazija.

Lani je bilo, na zaupnem shodu v Celju. Deželni poslanec dr. Dečko je imel ognjevit govor o celjskem vprašanju, in navdušenje zaupnikov pri njegovem govoru je priklopelo do vrhunca, ko je zborovalcem razvneto zaklical: »Iz Celja ne gremo nikdar!« »Nikdar«, je odmevalo po celi dvorani. In zaupniki so se razšli ter raznesli po celem slovenskem Štajerju trdno zagotovilo: »Iz Celja ne gremo nikdar!« Toda ni še minolo leto od onega zaupnega shoda, in že se širijo glede celjske slovenske gimnazije jako čudne vesti. Zatrjuje se nam, da je pri komisiji zaradi celjske slovenske gimnazije označil stavbeni svetnik Butta kot najpripravnejši prostor za celjsko gimnazijo stavbišče g. Gologranca pri Dečkovi vili. Temu se ni čuditi. Od g. Butte nismo nikdar kaj boljšega pričakovali. Toda to je hudo, da se zavzema za ta prostor tudi zastopnik celjske kmet-ske skupine v državnem zboru, g. Hugo vitez Berks.

Stavbišče Gologrančevo je oddaljeno od glavnega trga celjskega najmanj pol ure; pri slabem vremenu bo pa celo odrasli človek potreboval tja še več časa. Dijaki bi morali namreč večinoma stanovati v mestu, ker v bližini dotičnega kraja ni primernih

ljudij, ki bi sprejemali slovenske dijake na hrano in stanovanje. Kedor se hoče o tem prepričati, naj gre vprašat v občinsko pisarno celjske okolice. In če so kateri taki ljudje, so to delavci bližnjih tovarn, ki so, kakor je obče znano, večinoma socialni demokrati. Ali bi mnogi stariši hoteli ravno ljudem takega naziranja izročevati svoje otroke, o tem smemo pač opravičeno dvomiti. Tudi vestna vlada bi se morala na to okoliščino ozirati.

Manjkalo pa bi popolnoma in na vsak način, ako bi se postavila slovenska gimnazija na Gologrančevem travniku, primernih hiš za premožnejše dijake in profesorje. Naj nas nihče ne tolaži z razlogom, da je prihodnost Celja v Gaberjah, tam pri Dečkovi vili. Mogoče je, da se Celje v 20—30 letih tako razvije, da bi mogel tak zavod, kakor je celjska gimnazija, živeti v Gaberjah. A to je le mogoče. Čisto gotovo pa je, da bi slovenska »celjska« gimnazija pri Dečkovi vili prej že desetkrat usahnila, predno bi se Gaberje tako razvile.

V Gaberjah torej ni niti primernih nadzorovalnih ljudij niti primernih stanovanj za dijake. Ti bi morali večinoma stanovati v mestu, nekateri celo na Bregu ter potem-takem vsaki dan po dve uri (v slabem vremenu še več) izgubiti s hojo v šolo.

Odlični slovenski narodnjaki v Celju že sedaj izjavljajo, da bi ne mogli tako daleč pošiljati svojih otrok v gimnazijo. Dve uri hoje na dan v šolo in iz šole pa je tudi res velika zahteva. Posebno hudo bi bili s tem prizadeti revni, slabo obuti in slabo oblečeni dijaki; kajti v šolo morajo, in naj je potem vročina ali mraz, sneg, dež ali ploha. Gotovo se ne bi našel tako hitro in lahko oče, ki bi dal svojega sina pod takimi pogoji v gimnazijo v Gaberjah.

Težko bi bilo tudi na gimnazijo v Gaberje dobiti odličnih profesorjev. Delovale bi na gimnaziji le učne moči, ki bi jih usoda zanesla tje. Vsak bi občutil kot kaznen, ako bi prišel na zavod, ki stoji v vasi in pol ure oddaljen od mesta. Če pa so profesorji nezadovoljni, ne delujejo s tistim veseljem, ki je pri odgojevanju neodhodno potreben. Kdor bi mogel, prosil bi se proč z zavoda, in stalno bi ostali tam le isti, ki bi morali ostati. Zavod bi torej ne prišel nikdar do ugleda in tudi ta okoliščina bi mnogo pripomogla do pomanjkanja dijakov.

Vsi ti razlogi nas prepričujejo, da bi gimnazija v Gaberjah ne mogla uspevati, ampak bi morala prenehati, in sicer prenehati zaradi pomanjkanja dijakov. In to hočejo nemškutarji, to hoče tudi vlada doseči. Vlada bi imela potem vzrok, da bi nam nikdar več

Listek.

Stari Bog še živi.

Dogodbica; poslovenil Višnjevski.

»Hm!« Francič se zamisli; »Pa zna vaša mati za to svoto?«

»Ne — hotela sem jo presenetiti, ko bi potrkala k nam kaka sila.«

»Torej imate hranilno knjižico?«

»Tega ne — jaz imam denar doma shranjen.«

Obličje nadzornika se je vedno bolj temnilo. »To je hudo«, reče kratko.

»Gospa Tilčnik«, reče čez nekaj časa odločno. »Ne morem vam, žalibog, prihraniti hišne preiskave.«

»Hišna preiskava? Pri nas?« zakriči vdova s pretresujočim glasom. »In danes zvečer?«

»Moja dolžnost mi velela!«

»Matil odpravite naše goste«, zakliče razburjeno Jelica. »Recite jim, kaj se je zgodilo; njihovega pogleda bi ne mogla več prenesti. Vi pa, gospod nadzornik, spolnite svojo dolžnost. Naj se zgodi kar se hoče. Udam se vsemu, ker mi moja vest ničesar ne očita.«

Mati odide. Ni v stanu povedati gostom, kaj se je zgodilo. »Pripetila se je nesreča, boste že zvedeli. Le Anton naj ostane!«

Nekaj časa pozneje je bila soba prazna in oba policaja z Jelico vstopijo v sobo. Mladi ključavničar je bil ves iz sebe, ko je slišal, česar dolže njegovo nevesto; žalostno pa prisrčno jo objame in ji zatrdi, da ne verjame nikdar o resničnosti te obdolžitve.

Nadzornik stopi resno k njima.

»Z Jelico ne smeta skupaj ostati, gospod Veslič, ker se sumi, da sta sporazumljena. Stopite na to stran, vi Jelica, pa na ono. Med tem, ko bom preiskaval, Lipnik«, se obrne Francič k spremljevalcu, »pazite ostro na oba; gospa Tilčnik me bo pa spremljala.«

Voljno prime žalostna mati svetilko ter spremlja starega prijatelja, ki še ni nikoli tako težko spolnoval svoje dolžnosti, kakor ravno sedaj. Ona ga je pa spremljala temraje, ker je vedela, da nima nič tujega v svoji hiši in ker je poznala svojo hčerko kot pridno in pošteno. Najprej je preiskal v Jeličini sobi, potem v kuhinji, nato v sobi, kjer je bila postelja njenega brata in nazadnje v sobi — pa nikjer ni bilo niti najmanj sumljivega najti. Postelja in pohištvo, predali in obleka, vse je bilo preiskano in gospa Tilčnik je morala vse natanko povedati, od kod in kako je to dobila njena hči in kje je kupila. Podobe so bile snete s stene, pregledana peč, pometen pepel itd.

Nazadnje po dalj kot uro dolgem iskanju si hoče počiti od brezuspešne preiskave, kar zagleda še na mizici jerbašček s svežimi cveticami, kot darilo ženinovo. Skrbno privzdigne mahova tla, na katere je večja roka vrtnarja pritrdila ljube cvetke.

»O, ne uničite nam tega«, prosi vdova, »to je darilo Antona. Tam notri ni gotovo nič.«

»O tem sem prepričana«, beseda mu zamre na ustnicah, obraz se mu zmrača, s tresočo roko potegne v košček časnika zaviti predmet izpod mahu. Hitro odvijte papir. Majhna škatljica se prikaže; odpre pokrov in ukradeni biserji se zasvetijo v žarki luči nasproti.

Jelica zakriči in pade na stol. Nadzornik pa, globoko dihaje, stopi k njej in jo prime za ramo:

»Torej vendar, Jelica«, reče ostro. »Torej vendar — kdo vam je pa dal ponarejeni ključ, da ste odprli predal?«

Sedaj se dvigne Jelica. »Gospod nadzornik, pri nebeškem Očetu, oh verujte mi — kako je ta škatljica prišla med cvetlice. Gospodu Likavcu nisem nikdar vzela ničesar, niti vinarja vrednosti — in celo te bisere!«

»Tudi najboljše srce lahko premaga skušnjava«, reče nadzornik. »Ako je to resnica, Jelica, govorite odkrito — radi vašega

ne dovolila nobene gimnazije, in jako lahko bi se izgovarjala s smrtjo gimnazije v Gaberjah. To pa moramo na vsak način preprečiti!

Kakor so sedaj razmere, morali bi Slovenci s svojo gimnazijo brez vsake odškodnine na Gologrančev travnik. Slovenci pa zahtevajo, da se mora spodnja gimnazija v Celju samem razširiti v celo gimnazijo.

G. Hugo vitez Berks ima baje v Celju tudi nekaj pristašev, toda hvala Bogu, le jako malo. Zato se nam zdi potrebno, da se ukrene:

1. Naj se skliče shod spodnještajerskih zaupnikov in naj se pokliče gosp. Hugo vitez Berks z njegovimi pristaši na odgovor. Celjsko vprašanje je skupno vprašanje vseh štajerskih Slovencev, zato zahtevamo shod vseh spodnještajerskih slovenskih zaupnikov. Ako bi vitez Berks ne hotel priti na tak shod, ali ako bi se na shodu ne mogel opravičiti, naj ga pozovejo volilci po političnih družtvih, da odloži mandat.

2. Tak shod se mora vršiti na vsaki način, naj potem vitez Berks hoče priti nanj ali ne. Slovenci morajo izjaviti nasproti vladi, da zavzema vitez Berks v celjskem vprašanju stališče, ki je njim na škodo in proti njihovi volji. Naša volja je in ostane: Iz Celja mi ne gremo!

3. Shoda naj ne skličejo celjski prvaki, ker ima mogoče gosp. Berks tudi med njimi somišljenikov. To se bo nemara izvedelo na shodu. Ampak shod naj skliče državni poslanec g. Fr. Robič, kateremu je bilo v državnem zboru izročeno celjsko vprašanje, katero mu je sedaj g. Berks tako temeljito zavozil, ali pa deželnega glavarja namestnik g. dr. Fr. Jurtela, ki je načelnik kluba slovenskih deželnih poslancev ter vsled tega po stari navadi nekaj naš vrhovni voditelj.

Če pa se sedaj nič ne ukrene, potem pa itak Slovenci nismo vredni, da se živimo. Potem naj se uresniči klic: Za nami potop!

Deželni zbor štajerski.

Dobili smo naslednje pojasnilo: V Šoštanju, dne 3. jan. 1903. Slavno uredništvo «Slov. Gospodarja», Maribor. V vašem cenj. listu z dne 1. t. m. se nahaja v poročilu iz dež. zbora neka pomota. G. Žičkar namreč ni stavil nikakega predloga, pač pa sem jaz stavil sledeči predlog: «Dež. zbor naj sklene, da se ustanovi na primernem kraju političnih okrajev Slov. Gradec ali Celje kmetijska šola z enoletnim tečajem in slovenskim podučnim jezikom za kmetijske sinove, ki so namenjeni se s kmetijstvom pečati.» Z velešovanjem Vošnjak. — K temu imamo pripomniti, da smo povzeli poročilo o zasedanju deželnega zbora po drugih listih, ki so vsi — torej pomotoma — imenovali Žičkarja kot predlagatelja. Izvirno poročilo iz deželnega zbora nam je zadnjič došlo prepozno.

Politični ogled.

Nadvojvodinja Marija Valerija se preseli s svojo rodbino na cesarski dvor ter bo pri očetu-cesarju opravljala na zunaj dolžnosti gospodinje. Njen dvor se v to svrhu pomnoži. Ako se ta vest uresniči, potem je gotovo, da so govorice o odstopu cesarja neosnovane.

Na Kranjskem napreduje nemškutarstvo. Velika nevarnost je, da bode prišla občina Jesenice pri prihodnji občinski volitvi v roke nemškutarjev. Nemški most do Adrije se pridno zida! — Ker se je nemškim Kočevcem dovolila cela nemška gimnazija, zahteva «Slov. List», da se morajo za Slovence kočevskega okraja na tej gimnaziji ustanoviti slovenske paralelke.

Česko-nemška pogajanja so se začela na Dunaju zadnjo soboto dne 3. t. m. Nemci iz Moravske so ob tej priliki izjavili, da se ne marajo posvetovati skupno z odposlanci iz Češke in tako se sedaj odposlanci iz Češke in odposlanci iz Moravske posebej posvetujejo. V imenu Čehov je naglašal dr. Pacak, da so za spravo. Toda jezikovno vprašanje se mora urediti ne samo na Češkem, ampak tudi na Moravskem in v Šleziji ter sploh v vseh deželah, koder prebivajo slovanski narodi. To je edino pravo stališče!

Avstrija in Rusija. Kakor smo poročali, prišel je ruski minister zunanjih stvari grof Lambsdorff na Dunaj, da se z našimi državniki pogovori, kako bi se dali skupno

preprečiti nemiri v Makedoniji. V prvi vrsti se mora ozdraviti gmotna uprava Makedonije. Največjo nezadovoljnost povzroča namreč sedanji način, da se uradnikom po več mesecev ali pa tudi celo leto ne izplačujejo nikake plače ter so navezani po večjem na darila in pa celo na ropanje pri krščanskem prebivalstvu, ki se upravičeno upira takemu nasilju. Da se odpomore temu glavnemu vzroku vednih uporov, nameravajo velesile uvesti nekako nadzorstvo. Gotov del dohodkov Makedonije se bo stekal v posebno blagajno, iz katere se bodo plačevali uradniki, ki pa v bodoče ne smejo biti izključno mohamedovci. Sodi se, da bodo velesile same vplivale na izvolitev uradnikov. Vse te spremembe bi pa seveda silno omejile vpliv sultanove vlade. Vsled tega se prav lahko zgodi, da se bo sultan na vso moč upiral takim spremembam z najrazličnejšimi izgovori, konečno bo pa ostalo le vse pri starem. Besedi, groženj in opominov, je sultan že vaje, kaj drugega se mu pa itak ni bati. Seveda se v tem slučaju pojavijo novi nemiri in priti utegne celo do vojske z Bolgarijo. Morda se v letu 1903 odstrani večja nevarnost se z razpravami, pogajanj in konferencijami, pozneje je pa nastop vojske nezogiben.

Avstrija in Ogerska. Dne 31. dec. po noči sta se avstrijski in ogerski ministrski predsednik zjedini zaradi pogodbe med obema državnima polovicama. Vsebina pogodbe se ni razglasila, ampak to se zgodi še le, ko se predloži pogodba državnima zboroma, da jo sprejmeta. Naši in ogerski vladni listi zatrjujejo, da bo pogodba obema državam na korist. Kdo pa to verjame?

Bolgarija. V bolgarskem sobranju je te dni predložil finančni minister Sarafov svoj govor o gmotnem stanju Bolgarije za leto 1903. Po tem proračunu ima Bolgarija še 2 milijona frankov primanjkljaja, a minister upa, da ga pokrije še do konec leta ter da se prihrani čez 7 milijonov frankov. Po tem proračunu znaša dohodek za leto 1903 98,107,000 fr., a izdatek 97,682,871 fr. Izvenredni trošek za železnice in morske luke Varna in Burgas je znašal 10,352,233 fr., pa se bode kmalu pokrtil, ker so se tako železnice ko pristanišča dala dobro v najem. K temu je opomniti, da Sarafov ni v tem najemu, ki se je sklenil z nemškimi tvrdkami, videl nobene nevarnosti za narodno blagostanje bolgarskega prebivalstva. Slovan tako rad dela tlako!

Zanimivosti državnih proračunov. Silno poučen jezik govore državni proračuni

očeta, radi vas! Pred kaznijo vas ne morem varovati, ali delal bodem, kolikor mi bo mogoče, za vas, ako mi poveste odkritosrčno!

»Jelica, ljubo dete! — za celi svet — reci, ako si bila res zapeljana«, prosi uboga mati in solze se ji vdero po licu.

»Mati, torej ste tudi vi zgubili zaupanje v mojo nedolžnost?« zakliče očita je hčerka.

»Ali ta skatljica —«

»Jaz ne vem, kako je prišla sem! Vem le to, da je nisem djala notri.« In pri tem je ostalo ubogo, mlado dekle, vkljub vsem prigovarjanjem nadzornika. Tako mu ne preostaje drugega, kakor spolniti ostali del njegove dolžnosti.

»Jelica, vi morate z menoj — ne morem drugače...«

Četrť ure pozneje stopita iz hiše v temno noč. Jelica gre omahuje na strani nadzornika. Njen ženin jo spremlja z žalostnim srcem. »Tolazi mamo, Anton«, ga prosi jokaje, ko je vzel slovo. »Reci ji, naj bo mirna, jaz sem nedolžna — nebo mi bo stalo na strani.«

III.

Globoko zamišljen je sedel nadzornik potem, ko je spravil Jelico v preiskovalni zapor in oddal bisere trgovcu. Tiho sedi in

spušča počasi oblake dima iz ust proti stropu. Današnji dogodek mu ne gre iz spomina. Zakaj je moral ravno on iti preiskavat k družini svojega nekdanjega prijatelja? In vendar je to storil rajši, kakor da bi bil prepustil komu drugemu, da je naznanil ubogi vdovi kolikor mogoče mirno strašno novico. In sedaj, — kaj naj premišluje, kaj naj misli o dekletu, ker skoraj ni mogoče, da bi bila zmožna takega dejanja? Seveda je bila zapeljana — pa od koga? Ključavničar je dober in pošten človek. Kako pa je prišla skatljica med cvetlice? Skatljica, ta je bila dokaz proti njeni nedolžnosti. Nadzornik se grabi za glavo. — Hm, zakaj bi pa res ne bilo? Še druge reči je že doživel!

S silo se skuša otresti teh misli — prime za košček časnika, ki je ležal pred njim; bil je tisti, v katerega je bila zavita skatljica z biseri. Oko se mu ustavi na neki pesmi, v kateri se prepeva lepa navdušena slovanska pesem. To ga raztrese in lahek nasmehljaj se mu prikrade na ustnice. Nato ježno zamrmra nekaj pred se in obrne list, da bi nadaljeval. Pa ravno manjka zadnji del. Papir je bil iz poljskega časnika in odtrgan tako, da ga je še nekoliko ostalo v omenjenem časniku. Nadzornik je odložil papir, ne da bi se še kaj dalje brigal. Jutri hoče preiskovati naprej.

Drugi dan napiše v razne liste oklic, da se išče oni deček, ki je prinesel Jelici poročilo, naj pride v trgovino. Da bi se hitreje oglašil, razpisal je precej visoko nagrado, seveda iz svojega lastnega premoženja, ker se država ni brigala za tako reč — vendar se ni nikdo oglašil. Zasliši se enkrat vdovo, ženo in Jelici sestrčini — pa izpoved vseh teh mu naznanja le dobrosrčnost in poštenost jetnice, kakor tudi štedljivost in pridnost njeno ter mu izbižje popolnoma iz glave sumnjo, da bi jo zapeljal njen ženin. Poda se torej še enkrat k Jelici, govori ji na srce, ne kot sodnik, temveč nežno, ganljivo kot oče — ona pa ostane neomahljiva v svoji trditvi.

Vpraša jo še, ali morda nima kakega sovražnika, ki bi ji hudo želel. — Zlahtno srce deklice odgovori, da nima nobenega sovražnika, da bi ona zanj vedela.

Nadzornik se odstrani. Nobena dvomba — Jelica Tilčnik bode morala biti obsojena. Vse okoliščine govore proti nji, in kaj naj izda njeno zatrjevanje o nedolžnosti, ko pa se je pri njej našlo blago in še tako skrbno skrito! In vendar — čim več občeje z njo, tem bolj je prepričan o njeni nedolžnosti. Vedno premišluje, kako bi se dal ta nerazvozljiv voz razvozlati, vendar od nikoder pomoči!

vseh evropskih držav za leto 1902. Potrebščina vseh držav znaša malenkost 29.090 milijonov, kar pomeni v primeri s proračuni za leto 1892 zvišanje za okroglo 40 odstotkov. Samo stroški za vojaštvo znašajo 7875 milijonov, torej dobro četrtino vse potrebsčine. Vrlo zanimiva je številka, ki nam kaže skupni državni dolg. Ta znaša nič manj kot 130 milijard. Kajpada ne more soditi niti največji optimist, da bi se znižali kedar ti ogromni izdatki, posebno oni za vojaštvo, ter državni dolgi, ker z vsakim letom tako redno naraščajo. Vsakdo se pač vprašuje: Kakšni bodo pač proračuni po preteku pol stoletja, če se že v dobrih 20 letih pomnože za 100 odstotkov.

Razne politične novice. Raznesel se je glas, da namerava naš presvitli cesar odstopiti in vladno prepustiti nadvojvodi Francu Ferdinandu. Neuspehi v politiki in hudi udarci v rodbini, posebno zadnji dogodki z nadvojvodom Leopoldom in princesinjo Lujizo, so ga baje nagnili, da je začel misliti na odstop. — Pred kratkim so se nemški in poljski socialdemokrati zjedini v Berlinu na podlagi enakopravnosti. To je eden izmed redkih slučajev, da pripozna Nemec Slovana enakopravnim. — Bolgarija je odpovedala naši državi dosedaj veljavno trgovinsko pogodbo. — Na Kitajskem so se zopet pričele ustaje in nemiri. — Slovaški narodni zastopnik v ogerskem državnem zboru Valašek je bil obsojen na 6 mesecev ječe zaradi govora, o katerem se sploh ni dalo dokazati, da ga je imel. Tako postopajo Madžari proti Slovanom! — V Maroko, državi v severozahodni Afriki, se je začela ustaja. Francozi so odposlali na obrežje svoje brodogradilne ladje, da uduši ustajo.

Dopisi.

Studenci pri Mariboru. (Nemška kultura.) Kako miroljubni so Nemci, pokazalo se je dne 4. t. m. na veselici v Studencih pri Mariboru. Kakor se je že poročalo, se je ustanovilo bralno društvo in imelo 4. t. m. prvi občni zbor. Ker se je vuhredskim tamburašem odgovarjalo od neke strani, naj ne pridejo, in res niso prišli, svirali so tamburaši od Sv. Petra pri Mariboru; pelo pa je pevsko društvo »Maribor«. Gostje so se pripeljali od vseh strani, kakor z Dunaja, Linca, Gradca, Celja. Udeležba je bila zelo velika. Nekateri naši »miroljubni« Nemci in nemškutarji so že ves čas huj-

Nekega popoldne, ko je bil nadzornik službe prost, poda se v slovečo kavarno, v kateri je marsikedar rad ostal kako urico, prebirajoč časnike. Več listov je že prečital, ko mu pride v roke poljski časopis. Nadzornik več lista kakor bere, kar se spomni, da je v tem časniku bila ona navdušena slovanska pesem, katero je pred kratkim bral. Začne iskati, vendar radi prevelike raztresenosti je ne najde. Prične torej od začetka in z večjo pozornostjo pregleda vsako številko. Tukaj mora biti — vendar kaj je to, od dotične strani je bil odtrgan precejšnji kos in le majhen košček je ostal.

Zamišljen čita ostale vrstice pesmi in obraz se mu spremeni. Zdi se mu, da manjka tukaj ravno isto, kar je že enkrat bral. In tisto je bilo na papirju, v katerega je bila zavita škatljica z biseri.

Takoj pokliče gospodarja.

»Gospod Alinger, prosim, ali smem vzeti to številko seboj?«

»Gotovo, gospod nadzornik. Le vzemite si jo, saj je že tako več dni stara.«

»Ali se ta časnik pri vas mnogo čita?« vprašuje skrbno Francič in se trudi vzeti časnik iz držaja.

»Seveda.«

»Ali mi morete morda povedati, kdo ga vse bere?«

skali socialdemokrate s trditvijo, da bo delalo društvo proti njim. In prišli so tudi socialdemokrati k zborovanju. Koj pri začetku so ti zagnali krik in vik, da je bilo, kot bi sedeli v državnem zboru za časa Wolfa in Schönererja. Tu so se dvigale pesti, vpilo se je, ropotalo in žvižgalo, da je letelo skozi ušesa. Tam v kotu je tolkel kdo na tamburico bas, da je kar bobnelo, oni je zvonil s kozarcem, drugi zopet žvižgal itd. Nastale so gručice, ki so se porivale sem in tje. Ko so se pa duhovi pomirili, so se prečitale pravila, in videlo se je, da v pravih ne stoji nič žaljivega proti socialdemokratom, na kar so se ti mirno razšli. Kdo je bil torej kriv tega? Odgovor na to je, da so Nemci in nemčurji raztrobili po svetu, da dela društvo proti socialdemokratom. Lažnjiva »Mariboržanka«, kateri menda ne bo nikoli zmanjkalo laži, pa laže o tem zborovanju, da pevci niso peli in da so morali bežati. Kdor je bil tam, ve, da so pevci peli vse pesmi, katere so bile na programu, tamburaši igrali, kakor navadno, in da je bilo ploskanje in živijo klicanje na obeh straneh živahno. Razšli so se ob pol 9. uri, ker je veselica trajala le samo do 10. ure. Na vstopnini so dobili 23 gld. Gosp. dr. Pipuš imel je lep govor, za kar je žel veliko priznanje. Predsednikom je bil izvoljen g. Matija Čagran, podpredsednikom g. Ivan Lorbek, tajnikom g. Franc Šnuderl, blagajnikom g. Franc Kokolj, knjižničarjem g. Ivan Senekovič. Odbornikom gg. Martin Medvedšek in Fr. Pohar. Procvitaj torej mlado društvo, zbiraj Slovence, trgaj je iz rok nasprotnikov, brani slovensko zemljo potujčenja in plačilo ti ne odide.

Kapela pri Radgoni. (Bodimo Slovenci!) Vsakovrstne razmere me silijo, da moram zapisati nekoliko besed. Nimamo ravno nič kaj posebnega, toda nekatere stvari so vendar pri nas take, da človeka kar osupne. Pri Kapeli, kakor je znano, imamo narodno gostilno. Naš gostilničar sezidal si je v preteklem letu krasno poslopje; prostori so prijetni, postrežba okusna in prijazna. Ljudstvo se tudi zaveda reka: Svoji k svojim. Toda vsega občalovanja vredno je to, da se ravno v naši narodni gostilni ob nedeljah, ko se vrši v cerkvi pozna služba božja, ljudem, katerim ni za cerkev ne za Boga, daje pijača, posebno žganje. In ko gre pobožno ljudstvo iz cerkve, so ti ljudje tako glasni, da se mora vsaki nad tem spodtikati. Vprašam Vas, gospod gostilničar, ali bi se ne dalo temu pomagati? Dalje! Na tem novem poslopiju so kar trije

Kavarnar se zamisli. »Vsak časnik ima svojega ljubljence. Bere ga gospod profesor Tober, doktor Šmerk, gospod Lahkožive...«

»Gospod Lahkožive? Kdo je to?« vpraša Francič, kateremu se ime znano dozdeva.

»Knjigovodja Likavca, on je, če se ne motim, doma s Poljskega in se torej zanima za domači list.«

»Tako, tako«, reče nadzornik hladnokrvno ter plača in odide. »Lahkožive — resnično — to ime mu je Likavec imenoval.«

Hitrejših korakov se poda Francič v svoje stanovanje in skrbno primerja košček časnika k drugemu kosu. Oba kosa spadata skupaj!

Nova misel se odpre nadzorniku. Poda se k Likavcu; bil je sam.

»Gospod nadzornik!« vsklikne Likavec. »Kaj prinašate dobrega? Ali je nesrečno dekle že obstalo?«

»Ne, ne — kaj se!« odgovori nadzornik. »Pridem le vprašat, gospod Likavec, če imate vi v svoji trgovini poljski časopis?«

»Poljski? Ne. Kako —?«

(Konec sledi.)

napisi in sicer: Prvi: Franc Hausman, trgovec. Krasno! Drugi: Anton Divjak, gostilničar. Tudi krasno. Tretji pa, ne vem, mi boste li verjeli ali ne? Tōda jaz povem, namreč: »Peter Kaidisch, Fleischauher«. Prekrasno! To pa, to; to je že kaj vredno. Heil! Gospod Divjak! Ali ni to madež na Vaši narodni hiši? Upam, da boste povzročili, da se ta madež v kratkem odstrani, ter ne boste pripustili, da bi kdo na Vašo krasno poslopje razobešal nemške napise, posebno pa ne takiki sami ne govorijo prav nemški. In tak je tudi Kajdič, kakor ste se gotovo že sami prepričali. Saj govori on tako nemščino, da je v nobeni nemški knjigi ne najdeš. In tak torej ima nemški napis na Vaši hiši! Mislim, da bo v kratkem drugače.

Pilštanj. (Smrt na kosa.) Prva žrtev neizprosne smrti v novem letu je bila na Pilštanju plemenita gospa Marija Supančič, soproga gosp. Matevža Supančič, trgovca in poštarja, ki je v petek zjutraj po dolgi bolezni zatisnila za vselej oči v 70. letu starosti. Pogreb pretečeno nedeljo, 4. dan januarja, po poznem sv. opraviilu pričal je, kako priljubljena in visokospoštovana bila je ranjka ne samo v domači, ampak tudi v sosednjih župnijah. Prišlo je toliko ljudi, da so pri pogrebu ženske še bile pri farni cerkvi, a prvi pogrebci že na pokopališču. — Skromna in tiha gospa pač ni mislila, da bo imela tako veličasten pogreb in toliko spremljevalcev na zadnji svoji poti — in ravno ta skromnost naredila jo je vsakemu prikupljivo. Bila je izredno pobožna. Vsak dan, dokler še le količjak zdrava, šla je dvakrat v cerkev, zjutraj k sv. maši in zvečer k skupni večerni molitvi in to tudi v najslabšem vremenu, v največji zimi. Sv. zakramente je redno vsaki teden sprejemala. Kajpada se je tako prav lepo na smrt pripravila. Med mnogimi čednostmi, ki so jo dičile, bila je tudi njena izvanredna gostoljubnost. Vsak, ki je na Pilštanj prišel, rad se je v hiši Supančičev oglašil, ker gospodinja hiše je vsakemu rada prila z odprtimi rokami nasproti. Radodarnost njena do revežev ni imela nobenih mej. O letošnjih božičnih praznikih ni mogla več razločno govoriti, ker se ji je bližala že smrt, a toliko se je bilo razumeti, da je vprašala, ali so domači tudi za reveže kaj pripravili o božičnih praznikih. — Ni torej čudež, da je vsako oko pri pogrebu bilo rosnino in da si slisal le en glas: »Gospa Supančič bila je izredno dobra gospa!« Pogreba bi se vdeležilo gotovo več gg. duhovnikov, a ker je bila nedelja, niso se mogli drugi vdeležiti, kakor le ml. gosp. kanonik, 80letni starček, iz Kozjega, kateri so pogreb vodili ob asistenci domačega župnika in kapelana. — Nagrobni govor imel je g. župnik, kateri se je spominjal mnogih vrlin umrle in tolažil žalostne domače zavolj nenadomestljive izgube. K sklepu zapeli so še pevci pri odprtem grobu lepo pesem, katere je vodil izborni pevovodja gospod nadučitelj Germovšek. Na pomoč prihitel je pevec z lepim svojim glasom gospod učitelj kozjanski Oskar Žolnir. — Tako smo izročili materi zemlji telesne ostanke gospe Supančičeve, ter se ločili od odprtega groba njenega z dihljem: Bog ji bodi plačnik za vse in daj ji večni mir!

Kozje. (Volitev v okr. šolski svet.) Slavno uredništvo! Uljudno prosim, da bi z ozirom na zadnji dopis iz Kozjega objavili resnici na čast sledeče pojasnilo:

Volitev v okrajni šolski svet sploh ni bilo. Volilo se je samo v krajni šolski svet, kjer sva z gosp. Brilejem bila izvoljena z devetimi slovenskimi glasovi proti trem glasom, od katerih pripadala dva nemški, jeden pa — stoječ pod znanim uplivom — slovensko-napredni stranki. — Zahvaljujoč se za vsprejem teh vrstic želim v novem letu Vašemu listu mnogo, mnogo uspehov na narodnem polju in se bilježim z velespoštovanjem udani dr. Fr. Jankovič. — Kozje, dne 5. januarja 1903.